

Portret małżonków Arnolfinich

1434

JAN VAN EYCK: OLEJ NA DESCE DĘBOWEJ • 82,2 x 60 cm
NATIONAL GALLERY, LONDYN, WLK. BRYTANIA

Inne dzieła van Eycka

Ołtarz Gandawski,
ok. 1430–1432, katedra
św. Bawona, Gandawa, Belgia

Zwiastowanie,
ok. 1434–36, National Gallery
of Art, Waszyngton, USA

Madonna kanclerza Rolina,
1435, Luwr, Paryż, Francja

Znany z pionierskich technik malarstwa olejnego, pozwalających na wielowarstwowość obrazów, Jan van Eyck (1390–1441) przedstawiał postacie i przedmioty z wyjątkową szczegółowością i w głębokiej i żywej kolorystyce.

Był jednym z pierwszych artystów używających farb olejnych zamiast tempery, dzięki czemu jego obrazy są przepełnione subtelnymi efektami świetlnymi. To jest podwójny portret Giovanniego de Nicolao Arnolfiniego (1400–1452) i prawdopodobnie jego zmarłej żony Costanzy Trenty (ok. 1405–1433). Arnolfini pochodził z zamożnej rodziny kupieckiej z Lukki, ale mieszkał w Brugii, ważnym ośrodku handlowym. Costanza nie jest ciężarna, lecz nosi ciężką, pełną suknię będącą oznaką bogactwa. Małżonkowie znajdują się w pokoju na piętrze. Jest wczesne lato, na co wskazują owoce na rosnącej za oknem wiśni. Wśród licznych oznak bogactwa jest lustro, olbrzymi mosiężny kandelabr, pomarańcze oraz bogato zdobione wezgłowie łóżka. W lustrze widzimy odbicie dwóch postaci w progu. Jedną z nich jest prawdopodobnie sam Jan van Eyck. Uniesiona ręka Arnolfiniego potwierdza obecność gości. Obraz nie jest zwyczajnym portretem, niesie liczne przesłania. Pomarańcze symbolizują miłość i płodność, kosztowne sandały Arnolfiniego wskazują świat zewnętrzny i podkreślają karierę gospodarza, a mały piesek jest symbolem wierności i lojalności. Zdobny łaciński podpis na ścianie „Johannes van Eyck fuit hic 1434” znaczy „Jan van Eyck był tutaj w 1434”.

JAN VAN EYCK

Jan van Eyck urodził się we Flandrii, początkowo pracował ze swoim starszym bratem, malarzem Hubertem van Eyckiem (1370–1426), a po jego śmierci został zatrudniony przez potężnego księcia Burgundii Filipa Dobrego (1396–1467). Inteligentny, wykształcony, obyty w świecie van Eyck pracował jako dyplomata i malarz. Jego pełne szczegółów dzieła były powszechnie podziwiane.

